

ՎԻԿԹՈՐ ՀԻԻԿՕ

ՀԱՅԿԱՅԻՆ Թ. ԱԶԵՅԵԱՆԻ Ի ՔԻ

ՊՕՂՈՍԻԿ

ԲԱՐՈՅԱԿԵՊ

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՅ

Օ. ՆՐԿԱՆԵԱՆ

Կ. ՂԱԼԻԱ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՅ ԱՇՃԵԱՆ
ՍԻՒՄՊԻԻԼԼԻԻ ԽԱՆ ՎԱՐԻ ՅԱՐԿ 35

1884

ՊՕՂՈՍԻԱ

ԲԱՐՈՅԱԿԵՊ

ՊԵՐ

Մայրն ծնաւ զմանկիկն և ինք մեռաւ ծաղկա-
հաս . տխուր մոռացօնք ճակատագրի . ընդէր է
արդեօք այս , ընդէր կեանք միոյն և մահ միւ-
սոյն , և Էր , ո՛վ աղետիցս , մօրը յաջորդ թողուլ
մանկան մի մօրու : Հայրը երիտասարդ էր , կրկին
ամուսնացաւ , երբ տակաւին մանուկն միամեայ էր ,
որչափ փոքր , և չէ արժան ըսել նմա գծուծ , և
միթէ յանցա՞նք է ծնելն այս գեղանի մանկան
վարդազոյն . յայնժամ ծեր բարի մարդ մը իւր
պաշտպանութեան ներքեւ ընդունելով այս թրշ-
ուառ արարածը , նորա խնամահայր եղաւ , և այս
մարդը իւր պապն էր . շատ անգամ մեռեալ մը
պաշտպան կը կանգնի նորատի արարածի մը . նո-
րանշան բան մ'է այս և բնական , ազատել մե-
ռելոյն իւր ետեւ թողածը . ծերոց ծառայութիւնն
է եւեթ ջանալ բարի անցորդն ըլլալ այն անթիւ
զրկելոց և տուապելոց , որք կարծես բնազդմամբ
բան մը կը հետադօտեն , և փոքրիկ ձեռաց որնը
պատտ կը հայցեն խաւարի մէջ . անշուշտ այս միջին
աշխարհին մէջ բարի մէկը պէտք է , որպէս զի
զուլթը սրտերու մէջ միշտ արծարծի . մէկն ալ

պէտք է առաջնորդ այս մանկան՝ որ չունի ստընտու մը, այծին սյն վճիտ աչք որ ազատ չըլի լեւրանց կողը. վեհ անձ մ'ալ պէտք է սիրայորդոր որ սքօղէ քաղցրութեամբ այս խորախորհուրդ-կեանքն, ինչ փոյթ թէ ծեր ըլլայ այդ անձը, թէ պատանի և թէ չափահաս, ասոր համար ահա Աստուած՝ մեռելոց տէրը, տեղապահ կը կարգէ երբեմն մօր տեղ մեծ հայրը, և ծերութիւնը դառն նկատելով՝ ալեւոր մարդու մը հոգւոյն մէջ մի կընոջ սիրտ կը գետեղէ:

Ուստի հեղին այս Պօղոսիկ, ի ծննդենէ որբ մնաց, կապուտագեղ աշուկներով մեծցաւ՝ ուր լի էին լոյս և ստուեր պարզմտութեամբ բառեր թոթովեց, ունեցաւ նա համարձակութիւն այն թարմ և անբիծ անմեղութեան, այն հրեշտակներէն մին եղաւ, ինչպէս են անչափահաս մանուկներն, և նորա պսպր, տարիներէ կորակոր՝ կը դիտէր զանի, ինչպէս մարդիկ կը դիտեն զեթեր որ յուշիկ յուշիկ ինքնին կ'ոսկեզօծի. ո՛հ որչափ կը սլաշտէր ալեւմուտն այս, չարչարոյն այն, այսինքն՝ ծերունին դտղայն:

Մեծ հայրն առաւ մանուկը և տարաւ իւր տուն, որ դաշտերով չըջապատեալ էր, ուստի կը նշմարուէր անհուն հորիզոն մը, զօր միայն մի փոքր մանկիկ կարէր ընուլ. դաշտերն էին դալարաւետ քաղցրասիւք զեփիւռներով որք կը ծաւալէին անտառաց և ջուրց վրայ. այս տունը մի ընդարձակ պարտէզ ունէր և այս ծաղիկ ու մարգագետին,

հաճայն բուրմունք և կեանք զգուեցին մանուկը, զի ծաղիկները չեն նախանձիր:

Այս պարտիկին մէջ խնձորենիներն, դեղձիներն և մորենիներն կ'աճէին, մարդիկ քոյրեւոր համար անոնց ճիւղերը կը պարզէին, ջուրին տամիւթիւնը կը դողդղար ուռնենաց ներքեւ, օտիտակափայլ բաժն մը կը նշմարուէր հոն, որ իրբեւ նպաստ, իբրեւ մի յաւերժահարս կուգար. բոյներն օրհնեալներու տխուր տաղերը կը ճռուողէին, և այս երգերը հանդարտ էին և քաղցրամանջ. աղբիւրակներն մեղմիկ կը դգչէին փերփրագէղ, և տերեւոց խառն ի խուռն սօսաւիւնք կը լսուէր անոնց ձայնին հետ՝ որք կը ճռուողէին և որք մերթ լսու կը կենային. դրախտ մ'էր այս պարտէզը ուր կը լսուէր լոյս զուարթի երգն՝ զօր երկինք կ'երգէ, հոս՝ գարնան մէջ, ո՛վ չքնաղ պարտէզ, երբ երկնքի կապուտակ դոյնը փալփրի, երկիր այն զուարթ երգը կը թոթովէր, Պօղոսիկն հրեշտակ մ'ըլլալով, եղեմի ծաղիկներէն մին դարձաւ, և մանուկը սիրեցին այս աւանձնութեան մէջ, աւաղ, այսպէս փարթուեցաւ նա:

Մի պարտէզ խիտ գեղեցիկ է, այնպէս չէ՞. կար հոն մանուկ մը և նորա մօտ մի ծերունի. այսպէս ահա Աստուած՝ այն բանաստեղծը միաւորելով տենչանք սրտին, աչաց փափաքանաց հետ, կը հասունցնէ վարդերը մանկան հետ, և մանուկը ծերունւոյ մը աղբիւրէկ հերաց հետ, զի վերջապէս բնութիւնն ալ արհեստ է. մանուկը

ծաղկանց կ'այցելէ, ասի իւր տիոց արգասիքն է, և պապը տեսնելով թէ նա ծաղկանց մօտ է, ինքն ալ հոն կուգայ, ո՛հ, որչափ զուարթութեամբ կը խնդայ մարդ ապրիլ ամսուն մէջ. նորածին մի մանուկ, վարդադոյն և կիսամերկ, գետնատարած ծաղկաւէտ մարդերու վրայ. խիստ սիրուն է, ո՛վ Վերդիլիտո, այլ աւա՛ղ, որչափ չքնաղ է նա, այնքան ալ փափուկ. խիստ վըտիտ է և դողար, ո՛վ դիտէ թէ պիտի ապրի, զի երբ նա ծնաւ՝ սեւ հով մը կ'անցնէր խիստ մօտէն. անգութ հո՛վ, և ո՛վ դիտէ թէ այդ աւագորդոյն հովը նորէն չպիտի դառնայ, մօրմէն վերջը մանուկը խնդրելու: Դիեցնել պէտք է Պօղոսիկն, մի ուլ կը հաճի այսմ, ուստի Պօղոսիկը ցատկող ամիկին եղբայրն է, և որովհետեւ կ'ոտնու, մարդն ալ պէտք է քայլէ. ուստի մանուկը քայլ առնել կուղէ, և Պապն այս նաւհապետը, կ'ըսէ. Օ՛ն քալենք: Ո՛հ քանի՛ երերուն կը դողդղան մանուկներն. տղայոց համար կարասիք՝ Բարկպոխ է, և մի քար՝ Սկիլլա. զի նոցա ճակատը կը հակի, ոտքերնին կը դեղեւի, ծունկերնին կը չոքի, այլ սակայն բոլոր այս երերմունք ոչինչ կ'աղդեն նոցա զուարթութեանց, տատանումը չարդիւր բնաւ ոտներու ծաղկիւր. միամեայ ըլլալ՝ հպարտ ըլլալ կը նշանակէ. դարգանալն է՝ տիրել: Պօղոսիկը իւր առաջին քայլափոխը կ'առնու, կ'ուզէ նա և ուրիշ քայլեր առնուլ, (Մայրեր, ճիշտ ձեր որդւոց կը նմանի Պօ-

ղոսիկն ալ): Ահա՛ նոր տեսարան մ'ալ, մանուկը կ'առաջնորդէ ծեր պապուն. — Զգուշացի՛ր որ չ'իյնաս. — լա՛, այսպէս. — Գնա՛ առանձին: Պօղոսիկը քաջ է, վտանգի կ'ենթարկուի, կը վարանի, կը գոչէ, կը յուսայ և յանկարծ նորէն քայլ կ'առնու, դողդոջուն ձեռքերով Պապը կը շրջապատէ զանի. ինք դողդղալով մանուկն ալ կ'երերցնէր, և այս մեծածայն քրքիջներով կը վերջանար: Ո՛հ, ինչպէս որ մարդիկ չեն կրնար նկարել մի աստղ կամ մի անտառ, արեւու ճառագայթներէ չլացեալ, այնպէս ալ ոչ ոք պիտի կըրնայ մի փոքրիկ մանկան ծիծաղին մինչ խոր թափանցելու. ծիծաղն այս մանկան սէրն է, անմեղութեան պսակն է, ծաղկանց փթթումն, անյուսալի գոհունակութեան համարձակութիւնն, անբըժութեան փառքն, կանգման հպարտութիւնն, խաղաղութիւնն, տեսակ մը տգիտութիւն ամենագէտ, այս ծիծաղը՝ երկնից յայտնութիւնն է, Աստուծոյ ներկայութիւնը:

Մեծ հայրը՝ դիմօք պատկառելի, Աստուածաշունչի մէջ դնելու արժանի, մի մոգ՝ որ Մովսէս մտերմաբար դո՛ւ կոչեց զնա, Գորեբ ընդին վրայ. այս մարդը միմիայն հրապուրիչ բարի ծեր պապ մ'էր, երբէք հրապոյրներու չէր դիմանար, և անգույշ կը պատկառէր մանուկէն, կը խորհրդակցէր նորա հետ և կը պատուէր զանի. այս մանկական ուղեղին մէջ լուսնի լրումն ու խաւարի խուսափումն կը դիտէր. Պօղոսիկն ամէն

ամիս մի նոր եղանակ կը հնարէր, խօսելու համար մտածութեան աւիւնն է այն, տեսակ մը բառերու յամր սլացումն է որ կը բարձրանայ, յետոյ կը խոնարհի, և դարձեալ կը կանգնի մի զուարթ թրթռմամբ, և գաղափար մը չգոյանալուն համար երգով կը վերջանայ. Պօղոսիկը ձայներ կը միաւորէր և թռիչ կուտար անոնց, կը տաղաչափէր տեսակ մը թռչտուն մթին տողեր, կը քերթէր նա, կը շատախօսէր, և կը խծրծէր անլուելի կերպով, և հրապոյրք լի էին ասն մէջ, կ'երգէր նա, ամենքն ալ կը խնդային, և անդորրութիւն կը տիրէր. կարծես թէ նշան կուտար ուրախութեան, որ գայ ընդ փոյթ, և ծառերն այս աղուն վրայ բան մը կը հծծէին մէջերնին. Պօղոսիկը ցնծութեան թաքուն զօրութեամբ մը տան մէջ ամենայնի կ'իշխէր, մեծ հայրը իւր սիրուն հպատակն էր, և իրեն կը հընազանդէր, իրաւունքն ալ այնպէս չէ. — Հայր, սպասէ, կ'ըսէր նա և կըսպասէր. — չէ', եկուր, — և ծերունին կուգար: Սպիտակափայլ ձմրան վրայ գարունը մանուկ հասակի ազդեցիկ զօրութիւնն ունի. ինչ սիրուն ընտանիք մը կը կազմէին բռնասէր այս մանուկն և հորակոր պապն այն, որչափ կուգէր հաճոյանալ յունլար ամիսը մայիս ամսոյն, քանի՜ ուրախ կը թափառէին այս երկու համանման անմեղութիւններն, երբ թռչնոց ճըռուողումը լսէին. այն ժամանակ մանկիկը երկամեայ էր և ծերունին ութսունամեայ. օր մը մին

մոռցաւ, իսկ միւսն յիշեց, և մանուկն եղաւ յիշողը: Գիշերն երբէք չէր խաւարեր նոցա համար, մեծ հայրը մտածել կուտար Պօղոսիկին և Պօղոսիկը հաւատալու կը յորդորէր Պապը, կարծես թէ այս չքնաղ վայրին մէջ իւրաքանչիւր ոք իւր հոգին փոխանակելով՝ Աստուծոյ մէկ կողմը կը ցուցնէին միմեանց. ամէն բան կը միացնէին, ցերեկները իրենց խաղաղիկները, և գիշերներն իրենց քունը, ո՛հ, ինչ չքնաղ սէր է այս երկու բարի մարդոց սէրը, մի սենեակ ունէին, երբէք մէկզմէկ չէին թողոր, ինչ չքնաղ պատեհ է միութիւն գոյանալու համար, զի մեծ հայրը չունէր այն քաղցր ձայնը որ հեգել տար այս մտադիր և հիացեալ հրեշտակին, և կամ ըսէր. ո՛վ սիրեւազոյն իմ Պօղոսիկ, զուարթ խօսակցութիւն, անմահ հօծիւն. ահա այսպէս կը խօսակցին կատարակ թռչուններ գիցաբանութեանց մէջ. — Զգուշացիր, կ'ըսէր ծերունին, ջուր կայ, ո՛չ այդչափ հեռի, ո՛չ այդչափ մօտ. տեսա՞ր Պօղոսիկ, ստքերդ թրջեցիր: Գիտնալով չէ, հայրիկ. — քարերուն մօտէն մի անցնիր. — Այո՞ պապիկ. — Մարդերուն մէջ դնա: Եւ երկինն էր պայծառ. խաղաղ և չքեղ, և արեւն էր գեղանը՝ շոյլ և անամպ, զի տայր համբոյր մանուկ ճակտին շրթամբք պապին:

Հայրը ուրիշ տան ուրիշ կնոջ հետ կը կենակցէր. ի զուր կը բողոքէ մի մեռեալ կին իւր գերեզմանին խորէն ի ներկայութեան նորեկ տիկ-

նոյն : Հայրը այն երկրորդ կնոջմէն մի մանչ զաւակ ունէր , և Պօղոսիկը չգիտեր զայս ինչ փոյթ նմա՝ , երջանիկ է նա , երանեալ է , զուարթ է , հանդարտ է , զի պապը իւրն է միայն , միթէ նորա համար ուրիշ մարդ կա՞ր :

Պապը մեռաւ :

Երբ Սիմ ըսաւ Ռաքելին , երբ Բոոս ըսաւ Հռութին , ողբացէք , զի ես պիտի մեռնիմ , յայնժամ Ռաքել և Հռութ լացին . սակայն փոքրիկ մանուկը անդէտ էր բոլորովին , աչիւնք նորա այսր անդր յածին , ճակատն իւր երազէ : Պապը նախազգալով երբեմն իւր մահը ըսած էր նմա . Պօղոսիկ , աւա՛ղ պիտի մեռնիմ ես և շուտով . ալ չը պիտի տեսնես քու թշուառ ծերուն կը որ կը սիրէր զքեզ . — Ոչինչ կը մարէ այդ գողտրիկ լոյսը . և միամիտն այս մանուկ ամենայն զուարթութեամբ երգելով իւր ծիծաղը կը շարունակէր :

Մի գիւղական աղքատ եկեղեցի , ինչպէս շինականաց բնակարաններն էին , և որոց միակ պաշտպան են զանգակատուններ՝ բացուեցաւ . ինձ այնպէս կը թուի թէ ես ալ յուղարկաւորութեան գացած էի . քահանայն լռելեայն պարզ դամբանական մը ըսաւ . բարեկամներ և ազգականներ տուն գալով անուշ պապիկը խնդրեցին որ հողին յանձնեն . դաշտերը զուարթ էին այս տխուր հանդէսին շուրջը . կարծես ծաղկունք տխորժ կ'զգան , երբ դադաղ մը անցնի . սակա-

ւաթիւ ծեր մարդիկ բարձրաձայն կ'աղօթէին . ապառաժուտ ճամբէ մը կ'երթային յուղարկաւորք . ճամբուն եզրը կօլ մը պառկած էր , ո՞ր մայրական աչօք կը գիտէր անցորդները . գիւղացիներն ամբոն կարճ բաճկոններն հագած էին , և մանուկը խոնարհ դադաղին կը հետեւէր . մեռեալը մօտակայ գերեզմանատունը տտրին . որ եկեղեցւոյն կիցն էր . վայր ամայի , որու պատն է խարխուլ , անպաճոյճ և անշուք , նոճիներով չէին զարդարած զայն . ոչ դռուղ տապանաքարեր կային . և ոչ խաբուսիկ արձանագրեր , այս վայրին մէջ լի էին միայն խաչ և փոս . այս վայրը անաչառ վայր մ'է , ուր մահն ի խոր քուն կը խորասուզի ըստ կամաց Աստուծոյ . դուռն նորա փայտաչէն , զոր գիշերներն փակէին , և խաչաձև բաղեղն կը շրջապատէր բոլորտիքը . փոքրիկ մանուկը գերեզմանատան մուտքը զգուշութեամբ գիտեց . խորին և անքննելի բա՛ն .

Ճակատագիրը տղայոց համար ցնորք մ'է . և կեանքը՝ երազ մը կը նկատեն . մութ կը պատէ , աւա՛ղ , երբ աստղեր ծագին . Պօղոսիկն երեք տարեկան էր . — Գնա՛ . տգեղ սագայել , չար տղայ , կը զայրանամ երբ կը տեսնեմ զանի , գընա՛ , գնա՛ . պիտի ծեծեմ զքեզ . ո՛րչափ անտանելի է նա . բարի եմ որ տակաւին սեղան կ'ընդունիմ զինքը , շրջազգեստս արատեց , բոլոր կաթը լափեց , քեզ մսուան դնելու է , քեզ չոր հաց տալու է . ա՛հ , ի՛նչ տգեղ է . — Ո՞րու հա-

ժամը կրօնին այս խօսքերը Պօղոսիկին համար .
խեղճ սիրուն տղայ, աւա՛ղ. երբ պապը անշնչ-
չացաւ . անձանօթ մէկը տեսաւ Պօղոսիկը . նա իւր
հայրն էր . յետոյ կին մ'ալ մերկ կուրծքով, նա
կը գիեցնէր մանկիկ մը որ իւր եղբայրն էր :

Այս կինը իսկոյն ատեց զՊօղոս . մի մայր մի
Սփինքո է . քաղցր է նա և անհաշտ . անձնա-
նուիրութեան կողմէ սպիտակ է , և նախանձու
կողմէ սեւ , քաղցր՝ իւր զաւակին համար, և խիստ՝
ուրիշի զաւակին համար , չարչարուիլ , պատճառը
չգիտնալով, ինչպէս են մարտիրոսներ , մարգարէ-
ներ , և առաքեալներ . խիստ լաւ , իսկ մի մա-
նուկ մի ուրուական է , ոսկի-հերովք . տակաւին
մարդ չեղած տարագիր մ'ըլլալ :

Կաղնոյ շուքէն վերջը մորենիի փշալից թու-
փերուն պատահիլ, ինչ փոփոխութիւն :

Պօղոսիկը այլ եւս բան մը չէր հասնար ,
երբ յերեկոյին տուն դար , իւր սենեակը սգա-
պատ կ'երեւնար իրեն . ընդերկար լացաւ նա ,
այլ ո՛չ մէկու մը համար , սոսկաց նա ահաբեկ ,
որպէս եղէ՞դ , որ դողայ մրկալից քամիներէն .
երբ արթննար, սարսափով իմն կը գիտէր . ո՛հ, ի՞նչ-
չու արդեօք կը ծնին թշուառ մանուկներն . այլ
տան մէջ իրեն համար ոչ լոյս կար և ոչ պատու-
հան . արշալոյսն ա՛լ չէր ճանչնար զանի, երբ կու-
գար , կը գոչէր մայրը . Գնա՛, դուրս հանեցէք ա-
սի : Եւ Պօղոսիկն ստուերին մէջ, սրպէս մի որրան
զոր ընկղմեն , յուշիկ յուշիկ խորասուզեցաւ . նա

որ ուրախ էր՝ տրտմեցաւ . և անոր հետ կը վըջ-
տակցէին թռչուններն և ծաղիկներն , և թռչնոց
այս սիրուն պարազլուխը չարչարանք մը եղաւ
այժմ . — Եւ մօրուն կըսէր . ո՛հ, կը նեղէ զիս, աղ-
տեղի է , գետինները կը սողայ , ափսոսումս մէջ
կը լողայ : Պօղոսիկին խաղաղիկները առին ձեռքէն
միւսին տալու համար . հայրը խիստ յարած ըլլա-
լով իւր կնոջ՝ ինչ որ ընէր՝ չէր խօսեր . հրեշտակ
մը ըլլալէ վերջ՝ բորո՛ւ մ'ըլլալ . կինը երբ Պօղո-
սիկը տեսնէր , թո՛ղ կորի երթայ , կըսէր , և ա-
նէժք գգուանաց փոխուէին , երբ տեսնէր իւր
հարազատ որդին . —

Եկուր . եկուր սէրդ իմ . եկուր , ով իմ եր-
ջանկութիւն . Աստուած իմ , քու հրեշտակներէդ
գեղեցկագոյնը գողցայ , և երկնքէն մաս մը առի ,
անոր համար խանձարուրք չինելու . Տէր իմ , հը-
րեշտականման մանուկ մ'է ասի . բարի Աստուծոյն
լիութիւնը ձեռքս ունիմ . տեսէ՛ք , ինչ գեղեցիկ
է . ո՛հ կը սիրեմ զքեզ , դու մարդ պիտի ըլլաս .
արդէն խիստ ծանր է նա , զի գրեթէ ոտքի ել-
նող մի մանուկէ աւելի ծանրութիւն ունի . ու
տիցդ համբոյր տամ ես . և իմ լոյս քենէ առ-
նում : — Եւ Պօղոսիկը կը յիշէր այն դոյզն յիշողու-
թեամբ զոր ունին վարդ և գառնուկ , թէ իրեն
համար երբեմն լսած էր միեւնոյն խօսքերն :

Ասկին մը գետնին վրայ կ'ընէր իւր ճաշը ,
համբ էր դարձեր , չէր խօսեր , ալ չէր ողբար .
մանկութիւնը երբեմն զօրեղ է և խորհախորհուրդ :

Յաճախ դրան վրայ աշուցեալ՝ դառն նայ-
ուածքներ կը նետէր . օր մը տան մէջ ամէն կողմ
փնտռեցին զինքը և չգտան . ձմեռ էր եղանակը .
ձմեռը կ'ատէ զմեզ և գիշերը մի նենգող է , որ-
պէս մի որոգայթ . դուրսը ձիւներու մէջ պղտիկ
քայլերու հետքերն կը ջնջուէին :

Հետեւեալ առաւօտ մանուկը գտան . մին-
չեւ իսկ յիշեցին այն ձայները , զորս հեռաւորու-
թիւնը անլսելի ըրած էր . մինչեւ անգամ մէկը
խնդացեր էր , կարծես լսելով : ամպերու և ըստ-
ուերներու մէջէն՝ ուր մռնչէն հողմունք , չգիտեմ
ինչ տեսակ ձայն մը որ կը յափշտակէր հայրէկ
ձայնը : Բոլոր բնակիչք զգածեալ՝ զանի փնտռե-
լու ելան . մանուկը գերեզմանատունն էր . հան-
դարտ էր նա , ինչպէս սեաւ գիշեր մը , ինչպէս
մարմարին , դրան առջեւ գետնատարած էր և
սառած . ինչպէս առանձին եկած էր մինչ այս
տխուր վայրը ուր ոչ լոյս կը պլպլայ . իւր բազ-
կաց մին դեռ ցանկին դուռը բռնած էր . այն-
պէս կը թուի թէ բանալու աշխատած էր , յու-
սալով թէ մէկը օգնէ իրեն . ընդերկար մենաւոր
մթութեան մէջ մնացած էր . յետոյ վերջին շունչը
փչելով ինկած էր գետնին վրայ , մի քանի քայլ
հեռի իւր ծեր պապէն , չկրնալով զարթուցանել
իւր բարեկամը՝ ինքն ալ քնացեր էր մօտը :

հ հ

ԱՄԱՆՈՐ

Անց սահեցաւ դերթ փայլակ
Ամ մի ողջոյն բովանդակ ,
Եղով . ընդ հետս իւր թողեալ
Ողբ , արտասուս , աղաղակ :

Այս իցէ յար սոսկ բաժին
Վատաբախտիկ մահացուն ,
Խորասուզիլ սպառնապուռ
Յունայնութիւն դառնաղին :

Իբր առցէ զկայ այս կենցաղ
Յաւերժ ի խնդ ի ծիծաղ ,
Իբր ցընծասցեն համադոյք ,
Տեսեալ զմրրիկն փախ ի վախ :

Ի՛նչ դարք դարձցին յետս ընդդէմ ,
Ի՛նչ անցելոյն վեհ նրսեմ
Երեւեսցի լուարձակ
Յաւիտենից յայն ի բեմ :

Ճակատագիր որպիսի՛ ,
Լինին հանուրք ի փոշի .
Արդարութիւն զիւր կըշիւ
Ունի ձեռամբ կորովի : -

Սակայն խրախոյս ծն առցուք ,
Զի ըզբարեաց արդ շըշուկ
Բերէ ընդ իւր ամանոր ,
Ղաղարեոցի ողբ և սուգ :

Ըզդող մահու թողցեն վաղ,
Լքեացի կոծ և աւաղ,
Յուսապատար ցուցանի
Ըստուեր մահու և դաւալ :
Վեհ լաւութիւն ի տարւոջ
Ուռճայուցէ զիւր բողբոջ
Յազնուասիրտ ի մարդիկ ,
Ըզքնաւս առ իւր առցէ կոչ :

Աներկեւան տեսից ես
Ի յարտորայս զիզադէզ
Իրախայրիս սըփռեալ յոյժ
Իբր յապարանքս բեհեզ :
Կալցուք չընորհ ըզբախտէն
Վասըն բարեաց համօրէն ,
Զորս տայ բնութիւն առ մարդիկ ,
Առատ առատ քան զամէն :

Ժըպիտ ի շուրթն երեւի
Ամանորս այս գեղանի ,
Ակնկալեօք ճոխացեալ ,
Սըփռէ չընորհս լիռլի :
Հաշտ հայեցին մեզ երկրին ,
Փակեցի մեզ վեհ խորին ,
Զի ամանորս աւետէ
Վայելս , հրճուանս անմեղին :

Թէ 'նդ հուպ տեսից մի հրեշտակ ,
Որ ժըպտի ինձ սիրունակ ,
Զայն կարծեցից ամանորս :
Որ երգէ զիւր յաղթանակ :

Ս. Գ.

